

ABONAMENTUL

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$, au
9 cor. $\frac{1}{4}$, 4.50 fil.

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{2}$ an 12 cor. $\frac{1}{4}$ ar
6 coroane.

Unitatea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
stratiunea „Unității”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marți, Joia și Sâmbăta.

Glasul Blajului.

Beiuș, 6 Martie 1916.

(cp). Rar ni-s'a dat, să avem un aspect mai înălțător de inimi, ca zilele aceste, când Blajul într'un avânt mareț și uimitor se ridică, ca doar niciodată, la sublimul celor mai mișcătoare pagini din istoria culturală a neamului românesc.

După un interval de reculegere — interval restălmăcit de mulți și de multe ori, — Blajul astăzi a hotărât înființarea unui orfelinat al provinciei metropolitane și în scopul acesta deja în ziua cea dintâi a depus 50.000, adică cincizeci mii coroane.

Centrul Metropoliei și al culturii românești de dincoace, Blajul ca un vechiu seismograf al frământărilor, sub cari a tresărit de atâtea ori sufletul acestui neam astăzi întinerit pune mâna pe pulsul istoriei și trebuințelor noastre.

Glasul lui, ca și glasul unei trimbițe fermecate străbate azi repetat din dungă în dungă până unde mai e pământ și până unde se mai află o inimă creștinească în cuprinsul Mitropoliei românești de sub ascultarea Romei.

Din potopul atâtor dureri, în cari ne svârcolim astăzi, cuvântul Blajului, care chiamă pe toți fiii săi de bine, ca să sară cu obolul lor întru ajutoarea orfanilor nevinovați, rămași pe urma eroilor noștri, azi se ridică peste orice altă preocupare a noastră.

Glasul Bisericii noastre azi e un glas profetic ce ne chiamă la viață și mântuire.

Prin înființarea acestui orfelinat mâna ocrotitoare a Bisericii noastre străbate după atâtea vreme și în păturile mai de jos a neamului, unde pe lângă lumină și mângâiere sufletească mai duce și pâne și căldură și adăpost și propta zilei de mâne.

Incepe marea operă socială pentru cei părăsiți și în aceeași vreme pentru

șirele vlăguite de străini ale meseriașilor și muncitorimii noastre.

Și dacă sunt momente înălțătoare în viața Bisericii catolice și îndeosebi în istoria contemporană a catolicismului german, acele de bunăseamă tremură pe paginile ce ne descriu munca socială a aceleia.

În această muncă rezidă tăria și influența Bisericii apusene.

Biserica catolică nu-i numai biserica contemplativă nici un complex de forme, ci e un sistem de viață. Și locul preotului nu e numai la sf. altar, ci și la tribuna tuturor nevoilor și a frământărilor sociale și culturale ale poporului.

Astăzi, când la porțile Bisericii noastre bate stăruiitor înființarea unei instituțiuni, atât de trebuincioasă, cum e cea a unui orfelinat pentru provincia noastră metropolitană, mă gândesc, ce inimă ar putea să rămână mută și nemișcată; ce urechi ar putea să rămână surde și ce ochi ar fi în măsură să nu lacrimeze în fața gândului înalt și în fața faptei curate și milostive a Înalt Preasfințitului nostru Părinte și Mitropolit, care în fruntea Ven. Capitlu metropolitan, încunjurat de tot ceea ce are Blajul mai de valoare cu glasul de arhipăstor ne chiamă și cu jertfă grăitoare de mare inimă ne îndeamnă, să ne ridicăm și noi, turnă și păstori dimpreună, la înălțimea acestor grele și nealinate vremuri.

Iar noi răspundem repetând istoricele cuvinte cu cari în ziua de 28 Oct. 1855 a salutată episcopul Orăzii-mari Vasile Baron de Erdélyi pe cel dintâiu Mitropolit al nostru pe Ales. Șterca-Șuluțiu după actul întronizării: »Glasul Înaltului nostru Arhipăstor îl vom asculta și îi vom urma ca și preasupușii săi sufletești. Din toate puterile noastre vom sprijini munca apostolică pe care o vei desfășura întru întărirea și înălțarea sfintei Biserici, pentru că ești capul și principalele noastre, ești lumina și tăria noastră.

Și astăzi după scurgerea a șaiszeci de ani dela rostirea acestor cuvinte de fidelitate și ascultare, cel dintâiu care a ascultat glasul Blajului și a grăbit cu mână largă să șteargă lacrimile orfanilor noștri, este Ilustrul urmaș al episcopului Erdélyi, Preasfinția Sa Dr. Demetriu Radu al Orăzii-mari.

În ziua de 29 Februarie a. c. mișcat de nobilul gest al Excelenței Sale Preasfințitului Mitropolit, prin care a deschis colecta națională a Bisericii gr.-cat. române pentru înființarea unui orfelinat al provinciei metropolitane, precum și împins de datorințele dragostei creștinești, întru mărirea lui Dumnezeu, pentru orfelinatul provinciei metropolitane, din Blaj a dat 40.000 adică patruzeci de mii coroane.

Jertfa aceasta, depusă de Ilustritatea Sa tocmai în asprimea zilelor de astăzi, pentru binele și înaintarea neamului și a Bisericii noastre românești, dela sine vorbește mai bine și mai frumos decât orice cuvânt înflorit.

Tot sub impresia acestor manifestări, pline de însuflețire, jertfire și reculegere, pornite din partea vrednicilor profesori ai Blajului, corpul profesoral dela gimnaziul din Beiuș în conferința sa ce a avut loc la 1 Martie a. c. precum și Ven. Capitlu, preoțimea și intelectualii din Oradea-mare îmbrățișează cu toată căldura inimii lor cauza sfântă a Orfelinatului metropolitan. Noi așteptăm cu nerăbdare apariția pastoralei arhieriești când apoi într'o consfătuire cu mireni din Beiuș vom face subscrierile ofertelor pentru orfelinat.

Terminând aceste câteva șire închinare orfanilor noștri, nu pot să nu-mi reamintesc felul cum muncitorimea, săracii și orfanii de ieri ai orașului Pistoia din Italia, au eternizat memoria marelui organizator al lor, care a fost cardinalul De Forteguerra. I-au ridicat o statuă. Pe soclul acestei pietre grăitoare au săpat cuvintele

»Această stătuă mărturisească, că săracii niciodată nu-și uită de binefăcătorii lor«.

Amintirea eroilor nostri grăiește azi către noi, să nu ne uităm de orfanii lor, pentru că nici aceste suflete nevinovate nu-și vor uita niciodată de noi, de binefăcătorii lor.

Orfelinatul dela Blaj.

A fost un gând bun și o idee, a cărei înfăptuire aduce cu sine săvârșirea unei mari opere creștinești, când în consfătuirea ținută în 20 Februar a. c. publicul blăjan, adunat în o consfătuire impozantă a hotărît să înființeze un orfelinat român în Blaj. Aici, în acest oraș, care în vremuri de prefacere a limbii noastre a fost un focalar caleidoscopic, care a imprăștiat raze de lumină și știință peste românii de pretutindenea, aici în acest oraș, care e metropola bisericii noastre unite, aici s'a hotărît, în aceea consfătuire, să fie recercat Ven. Consistor Metropolitan, ca să înființeze un orfelinat, în care să fie adăpostiți copii gr.-catolici, rămași orfani și fără de ajutor după părinții lor, cari mor moarte de erou pe câmpul de luptă.

Privim cu o deosebită mândrie spre orfelinatul, care va lua ființă în curând, și ne cugetăm cu drag la aceea, că vom avea și noi un orfelinat nu doar ca un contrabalans a propagandei făcute pentru orfelinatul dela Sibiu, ci pentru că Consistoriul nostru are

teren potrivit pentru a ridica acest edificiu, are un fond de 50.000 cor. făcut de clericul Filon Tat, și are moșii estinse, cari vor fi cultivate într'un mod cu mult mai rațional, de elevii acestui orfanotrofiu.

Să zidește acel orfelinat și de aceea fiindcă orfelinatul dela Sibiu nu va putea cuprinde între zidurile lui pe miile de copii rămași orfani. Și fie-mi permis a mai adauge eu și acel modest fapt, că frații dela Sibiu, în proiectul de statute nu prevăd, a primi în orfanotrofiu și pe copii gr.-catolici, frații din Sibiu sunt preocupați într'un chip cu totul deosebit, de idei confessionale și de prejudecăți cari nu sunt în consonanță cu faptele creștinești a Samariteanului îndurat din sf. Evanghelie.

Prin ridicarea orfelinatului vom vedea înfăptuită aceea mare operă creștină, care la alte popoare a ridicat azi mii de edificii, în care sunt adăpostiți sute de mii de suflete creștine. Am urmărit cu un deosebit interes opera Societății călugărilor saleziani, a cărei membru sunt și eu și a cărei buletin îl primesc în fiecare lună, și oricine va urmări opera acestor călugări a Veneratului ei intemtor Don Giovanni Bosco, va sta uimit în fața operei mari de caritate, ce o săvârșesc acești călugări, până și în cele mai întunecate părți a Africei și între popoarele, cari stau pe o treaptă cu animalele. Alte popoare au mii de orfanotrofii și de ce nu am avea și noi baremi unul, acum când sute și sute de copii rămân

făr' de tată și făr' de părinți?! Avem lipsă de acest orfelinat, a cărui înființare o reclamă lipsurile imperative a acestor vremuri grele în cari trăim.

Zicem dar și noi preoții și cu noi poporul nostru credincios dela sate, ceace a zis dl locotenent Emil F. Negruțiu cu ocazia consfătuirii dela Blaj, »Faceți orfelinatul, că și noi ne vom ști rolul nostru în ridicarea lui«!! Vom ști și noi preoții dela sate să ne împlinim rolul ce ni-l impune o datorință sfântă și împreună cu noi va oferi »flierul văduvei« și bunul nostru popor dela sate, care contribuie cu atâta dragoste creștinească pentru acest orfelinat, care orfelinat va fi părintele cel bun al multor copii rămași pe drumuri.

Faceți dară orfelinatul, căci și noi cei dela sate ne vom ști rolul în ridicarea orfelinatului gr.-catolic dela Blaj!

Valeriu Crișianu
preot.

Moartea Reginei Elisabeta.

— Ultimele momente din viață. — Actul înmormântării. — Desfacerea testamentului. —

În dimineața zilei de Joi, 2 crt. Regina Elisabeta și-a recăpătat puțin luciditatea spiritului și cu o voce stinsă a rugat pe medicul Mamulea, care veghia la căpătâiul Augustei bolnave, să cheme pe M. S. Regele și pe M. S. Regina. Suveranii imediat au venit lângă Augusta lor mătușă, care a întins mâna dreaptă, și le-a cuprins pe ale Suveranilor. Regina Elisabeta nu a putut pronunța nici un cuvânt. Peste puțin a intra

FOIȚA.

† Carmen Sylva:

Cum s'a petrecut aniversarea mea de 60 de ani.

În realitate, ea a început chiar noaptea. Iată cum s'au petrecut lucrurile:

Asistam la o miraculoasă reprezentație a miraculosului „Regele Lear“, cea mai miraculoasă dintre piezele lui Shakespeare, interpretată prin Novelli, cel mai miraculos tragedian. Cu piesele lui Shakespeare și-se întâmplă cum și-se întâmplă cu compozițiile lui Beethoven: întotdeauna mai mult îți place cea pe care ai auzit-o mai în urmă.

Astfel cea mai frumoasă, Regele Lear, se sfârșia la ora una după miezul nopții — la noi teatrul începe numai la orele 9 — și mă întorceam acasă de jumătate moartă sub povara acestei impresii puternice. Înainte de a deschide, însă, ușa atelierului meu, aud deodată muzică. Mă opresc o clipă. Uitasem cu totul de aniversarea mea. Într'adevăr, erau sunetele dulci ale unui automat muzical pe care îl dăruisem, mai de mult, came-

rierei mele. Când intrai, camera era luminată în mod strălucitor. Mă întâmpină parfum de flori și, în mijlocul florilor, pisicuțele mele împodobite cu panglicuțe roșii și floricele, având un aer ceremonios, par'că ar fi fost conștiente de importanța momentului. Pe masă: darurile modeste sosite din patrie.

Mă podidiră lacrimile. Vai, nu mai vin lucrurile pe cari mama mi-le trimetea de altă dată! Mi se trimisese și micul calendar care îmi venia întotdeauna din partea ei, dar nu mai veniau și rândurile ei. Cu toate acestea, l-am deschis numai decât. Obiceiul vechiu! Prima mea mișcare fusese întotdeauna să cetesc în el, în versuri, urările pentru un an întreg.

Printre daruri erau și păpuși brodați prin elevii „Fundațiunii Otto“, create de mama mea în amintirea fratelui meu decedat, o fundațiune în care își primesc creșterea orfani și surdomuți. Pe urmă, multime de lucruri gătite de mâni scumpe: un abajur foarte frumos, în dantele, ale cărei fețe reprezentau instrumente de muzică. Ce încântător! Treceam din surprindere în surprindere, dar nu vedeam pe nimeni, până ce, deodată, mica mea camerieră răsare de sub masă, unde se pitulase de o oră și jumătate, ca să nu scape întoarcerea mea și să pună în mișcare automatul de muzică. Își închipuise bine că eu nu-mi voiu aduce aminte de ani-

versarea mea care începea. Nu mai aveam dispoziția de a mă culca. Și acum — de câteori mă întorc, seara târziu, dorm pe canapeaua atelierului, pentru a nu turbura somnul dintâi al Regelui, care muncește fiecare zi până după miezul nopții — nu avea însemnătate la ce oră mă culc, ne-am înveselit multă vreme cu pisicuțele, punând mereu în mișcare automatul, pentru a nu întrerupe dispoziția aceasta fericită. Când în sfârșit m'am culcat pe canapea, a trebuit să mai cetesc multă vreme până să adorm. A fost atât de frumos!... Mai frumos decât oricând!

De obicei, darurile sosite din patrie le primiam numai când mă sculam, dimineața către 4 sau 5 ceasuri. Dar la unu după miezul nopții!... Ce să-i faci, era aniversarea mea a 60-a! De 40 de ani încoace mi-o închipuiam ca ceva extraordinar. Trebuia, deci, să începă la o oră a nopții!

În două rânduri nu serbasem ziua aceasta. Odată eram în doliu adânc după mult iubită mea soacră care fusese pentru mine un inger de bunătate; altădată, fiindcă mama mea nu mai putea să-și trimită urările de bine decât în chipul cum mi-le trimetea acum: din adâncul inimii mele, prin o amintire de neșters.

De data aceasta n'avea să se ivească nici un gând întristător. Totul era luminos

în agonie. Imediat a fost anunțat prim-ministrul Brătianu, care a sosit la curtea regală însoțit de ministrii Morțun și Antonescu. Autoritățile Capitalei, fiind încunostințate despre moartea Reginei Elisabeta, s'au întrunit pentru a lua dispozițiile de lipsă referitor la actul înmormântării.

Ministrul de culte, în înțelegere cu Mitropolitul Primat, a dispus ca până luni în toate bisericile din țară să se oficiereze servicii religioase și să se tragă clopotele în semn de doliu.

Ministrul de externe, Porumbaru a expediat o cerculară telegrafică reprezentanților politici ai României în străinătate cărora le-a adus la cunoștință moartea Reginei Elisabeta și cere ca faptul acesta să fie comunicat șefilor de state pe lângă cari ei sunt acreditați.

Actul înmormântării Reginei Elisabeta a avut loc Duminecă la Curtea de Argeș, unde corpul Reginei Elisabeta a fost transportat însoțit de două trenuri speciale în cari erau familia regală, ministrii țării, membrii sf. Sinod și ofițerimea superioară.

În semn de doliu localurile publice și școlile au fost închise până luni.

Capitala avea un aspect de adânc doliu.

Toate clădirile publice, autoritățile, cluburile politice, societățile și locuințele private au arborat drapelul de doliu, sau drapelul național îndoliat. Palatul a fost pe deantregul cernit.

M. S. Regele a ordonat un doliu de 6 luni pentru Curtea Regală, de 15 zile, doliu mare pentru trupe și de 3 luni pentru ofițeri.

În Cameră ministrul prezident, Brătianu, a adus la cunoștință membrilor Camerei decesul Reginei Elisabeta, prin următoarele cuvinte:

Am jalnica datorie să aduc la cunoștința domniilor voastre încetarea din viață a Majestății Sale Regina Elisabeta, prima

noastră Regină, scumpă și vrednică tovarășă a Regelui întemeietor, văduva Lui nemângăiată, care și-a sfârșit zilele în neîncetată muncă de binefacere și care nu cunoștea suferința altora fără a-i încerca alinarea. Tinăra când a încălzit întâi la soarele României sufletul Ei, pătruns de orice era frumos și inima ei deschisă la orice simțire generoasă, Regina Elisabeta ne părăsește lăsând țara întreagă cuprinsă de adevărată durere și plină de o recunoștință vie, pe care generațiunile viitoare o vor transmite împreună cu amintirea veșnică a întemnietorilor regatului.

La înmormântarea Reginei Elisabeta reprezentatul Impăratului Wilhelm fiul său August, care se află în Bulgaria, neprimind depeșă la timp, nu a putut merge la București. Din partea Regelui și Reginei Bulgariei ambasadorul bulgar la București Radef a depus două cununi pe catafalcul Reginei Elisabeta.

Impăratul Wilhelm a spedit următoarea depeșă:

„Cu o sinceră durere am primit telegrama ta cu vestea morții mătusei Elisabeta. Știu că repausata Ți-a fost ca și o mamă și simt împreună cu tine ce pierdere ireparabilă ai îndurat. Dumnezeu să fie cu voi în aceste zile grele. Wilhelm“.

Au sosit depeșe și scrisori de condolență dela toate academiile literare la cari Regina Elisabeta era aleasă ca membră de onoare precum și dela mai mulți domnitori.

Testamentul Reginei Elisabeta a fost desfăcut în prezența ministrului de justiție, Antonescu. Regina și-a testat averea pentru scopuri caritative și pentru aceia, cari au implinit servicii de fidelitate față de Rege și Regină.

Regina României primește jumătate milion lei, a cărui interese au să se deie spre scopuri de binefacere. Două institute caritative, înființate de Regina Elisabeta, primesc fiecare câte 100.000 lei; fiecare

tovărășie pentru dezvoltarea comerțului național, capătă 20.000 lei; școlii de agricultură, care se ridică în Argeș din partea ministrului de agricultură, i-se asignează 300.000 lei; iar interesele după 400.000 lei se dau la patru persoane denumite pentru serviciile fidele făcute Regelui și Reginei. Tot pe același motiv, două dame române, câte una primește 50.000 lei; 100.000 lei se distribuie personalului din anturajul Reginei, întru cât nu li-s'a testat altceva.

La încheierea testamentului, Regina Elisabeta roagă pe viitoarele Regine, să meargă pe calea arătată de Ea și să iubească poporul român.

Cele două domenii din Germania trec în posesiunea rudeniilor Reginei Elisabeta.

Cum judecă cei din țară Orfelinatul dela Blaj? — Un prietin ne trimite din București, următoarele rânduri: „Universul“, ziarul cel mai răspândit, și de când a luat în mână conducerea lui generalul Crăiniceanu, ziarul cel mai bun, publică despre lucrul început de blăjeni un articol, intitulat: „Un nou orfelinat românesc în Ardeal“, pe care îl reproducem în întregime ca să vadă și cei din Ardeal, cum judecă cei mai de seamă oameni acest pas demn. „Avându-se în vedere faptul, că orfelinatul dela Sibiu nu ar putea cuprinde pe toți orfanii de războiu din Ardeal, un număr de fruntași români au luat inițiativa înființării unui nou orfelinat pentru copiii celor morți în războiul austro-ungar.

Acest orfelinat se înființează la Blaj, sub îngrijirea mitropoliei greco-catolice române.

Construcția orfelinatului se va face ca și cel dela Sibiu din subscripții publice.

În prima zi dela lansarea apelului s'au adunat 100 mii coroane, din care mitropolitul Mihályi de Apsa a subscris 20 mii coroane, iar „Fundațiunea Tat“ 50 mii.

Ideia noului orfelinat a fost bine primită de cercurile românești din Ardeal, avându-se în vedere marele număr de orfani, cari nu ar putea fi adăpostiți numai la Sibiu.

Ziarul „Unirea“, oficiosul mitropoliei din Blaj face apel la toți românii să contribuie cu obolul lor pentru alinarea suferințelor miilor de orfani“. (Vezi „Universul“ dela 19 Februarie 1916).

„Viitorul“, ziarul guvernului, în numărul său dela 21 Februarie v. scrie: „Un al doilea orfelinat român pentru copiii celor morți în actualul războiu. Inițiativa a fost luată de un grup de notabili Români, deoarece orfelinatul din Sibiu nu va putea adăposti toți copiii, ai căror părinți au căzut pe câmpul de luptă. Orfelinatul din Blaj va fi administrat de către mitropolitul român...“

Comitetul de inițiativă roagă pe toți Românii să contribuie pentru această operă nobilă.“

Războiul european.

Pe frontul dela fortăreața Verdun nu au obvenit evenimente noi. După comunicatele germane, rezumate, francezii în diferite secțiuni dela Verdun au pornit atacuri violente de artilerie,

din ora diutăi. Când l-am trezit pe Rege, am început mulțumindu-i din nou pentru splendidul lui dar, sosit câteva zile înainte: un pian de Bechstein, primul meu piano-forte, după ce toți artiștii cari cântasere la mine, în cursul anilor acestora, fuseseră nevoiți să se mulțumească cu micul meu pian arhizuat. Acest piano-forte fusese consacrat prin Emil Sauer și-și destăinuise deja sunetele dumnezeiești. Recunoștința mea era, prin urmare, cu atât mai adâncă și mereu ziceam: E prea mult, mult prea mult! Regele, însă, zâmbea șiret și pretindea că este de-ajuns!

Când am sosit la dejun — cu întârziere, firește, pentru că a trebuit să-mi miros înaintea toate florile, să pun în mișcare muzica și să fac să joace pisicuțele mele împodobite — am mai găsit un dar: Un tablou splendid de contele Courten, pe care Regele mi-l cumpărase la München. Dându-mi-l, îmi zise: „Îți dăruiesc visul tău!“

Acest tablou este numit: „În galeria înaintașilor“. O încântătoare fată tinăra, în picioare, gânditoare, în haine de bal, luminată viu de o lampă, — într-o galerie, care se pierde în urma ei în lumina lunii. În fund, în penumbră, răsare viziunea unui cavalier, transparent dar totuși vizibil, care o urmărește cu priviri severe și dulci. E un tablou de-o poezie avântată.

Visul meu fusese tot astfel. La 8 Octomvrie 1869, visam că mă găsesc în vechiul nostru castel, la Neuwied lângă Rhin, și castelul ardea în flăcări. Eu mă aruncei în marea hală centrală, care traversează cele două etaje și mă vâitam că are să se prăbușească, — când deodată apare un cavalier, în armură de argint, urcând scările principale pe un cal negru. Flăcările se reflectează roșii pe armura sa. Își ridică viziera, descalecă, vine drept la mine și-mi întinde mâna. Cavalierul avea barbă neagră!

Pe urma acestui vis am fost mereu tachinată, pentru că mereu ziceam că n'am să mă mărit, — iar a vedea flăcări, însemnează măritiș. Și, mai ales, ... cavalierul! Opt zile mai târziu, la 15 Octomvrie, eram logodită. Când, mulți ani mai târziu, pentru întâiașdată am cercetat Sigmaringen, deodată am izbucnit în sala de arme: „Uite cavalierul meu!“ A fost din partea Regelui o amabilitate extraordinară de a-mi reaminti visul într'un chip atât de gentil. Se vede bine, că visul mi-a înfățișat un adevărat cavalier, nu-i așa?

(Va urma).

cari sunt îndreptate mai ales asupra regiunii dela Douamon. Francezii pregătesc un nou contraatac cu scopul de a recuceri pozițiile pierdute și de a conturba pregătirile armatei germane, care e în pragul pornirii de acțiuni intenzive. Lupte de infanterie nu au avut loc. Germanii au evacuat pozițiile de pe frontul din Vozezi, cari au fost cucerite în 28 Februarie. Pozițiile amintite prin situația lor erau expuse în continu la bombardările inamicului, deși posesiunea lor nu e de nici o însemnătate strategică.

După ziarul italian »Tribuna«, comanda supremă anglo-franceză, a decis să înceapă în curând ofensiva la Salonic, înainte de a ataca trupele germane-austro-ungare și bulgare.

Pe celelalte fronturi situația nu s'a schimbat.

Orfelinatul din Blaj.

— Voci de presă. —

„Cuvântul Adevărului“.

„In primul nostru constatăm necesitatea de a se ridica mai multe, cel puțin trei orfelinate. Spuneam, că după ce în Sibiu se ridică orfelinatul greco-oriental românesc, așteptăm dela Blaj să ridice orfelinatul greco-catolic român. Asta o cerem și o cerem cu toată stăruința nu de dragul desbinărilor pe tema confesională, ci din simplul motiv, că bisericile noastre ca atari trebuie să-și ia partea din aceasta nobilă muncă caritativă. Subscriem din toată inima scrisul celor dela „Românul“, cari spun că existența orfelinatalui e mai asigurată, dacă e așezat sub scutul bisericii, dar, deși n'avem pretenția de a ne socoti de cel mai de seamă „teolog unit“, ținem să spunem cu toată hotărârea, că sub scutul bisericii unite vedem tot așa de asigurat orfelinatul, ca și sub scutul celei ortodoxe. Și să nu fie cu supărare, dacă ne luăm îndrăzneala s'o spunem celor dela „Românul“, odată și pentru totdeauna, că biserica noastră unită e așa de română ca cea ortodoxă.

Dăm expresiune bucuriei ce simțim, când vedem decursul atât de demn a adunării blăjenilor, în care au hotărât cu multă însuflețire începerea acțiunii pentru ridicarea unui orfelinat greco-catolic român. Necesitatea unui astfel de așezământ e mai pe sus de orice îndoielă. Caracterul românesc e tot așa de pronunțat și asigurat la Blaj ca și la Sibiu. Urmează ca preoțimea noastră să-și facă datoria, făcând cea mai întinsă agitație pentru de a asigura succesul colectei, ce se va iniția în favorul orfelinatalui din Blaj. Orfelinatul va fi greco-catolic și român, deci tot Românul greco-catolic, de pe întreg întinsul provinciei noastre mitropolitane, trebuie să-și țină de cea mai elementară datorie creștinească și națională a se pune cu tot devotamentul în serviciul acestei cauze. Să umblăm noi dela casă la casă, adunând suma de lipsă pentru orfelinat, ca prin aceasta să scăpăm pe micuții și nevinovații noștri orfani de a umbla cerșind pe la ușile oamenilor.

Terorismul d-lui Goldiș, vrednic de o cauză mai bună, să nu împedecă pe nime întru îndeplinirea unei datorințe atât de sublime.“ (Im.)

Alte contribuiri:

Dr. Teodor Mihali, deputat și soția, Dej	2000.—
Pon. Ioan Hossu, protopop Milașul-mare	1000.—
Francisc Hossu Longin și soția Elena, Deva	500.—
Bartolomei Vijoli, inv. Teleghi-Recea	400.—
Suma: K.	3900.—
Suma din trecut: „	96.529.62
Suma totală	K. 100,429.62

Informațiuni.

Fundațiuni și dăruiri ale P. S. Sale episcopului Radu. Ținem să amintim, că P. S. Sa episcopul Orăzii-mari, atară de suma de 40,000 cor. oferită pentru Orfelinatul din Blaj, frumoasă contribuție apreciată la locul de frunte al acestui ziar, în decursul celor două luni din anul acesta, a mai făcut următoarele donațiuni: a) Pentru biserica din Tâmpăhaza a depus la Ven. Capitulul mitropolitan 10,000 cor. b) Pentru Capitulul din Oradea-mare o fundațiune de 5000 cor. c) Pentru zidirea casei parohiale în comuna Moroda (com. Arad) 5000 cor. d) Pentru biserica din Arduș (com. Sătmăr) 1000 cor.

Toate aceste marimi moșese daruri, pe o vreme grea ca această, sunt de două ori mai mari ca altădată. Azi pe domeniile episcopale economie, atât cea de câmp cât și cea de pădure, tângeste. Lipsa de brațe muncitoare, de întreprinderi și edificări se resimte pe toată linia. Astfel amăsurat fașiunilor de dare de războiu, aprobate pe baza documentelor autentice, — și din partea Curiei administrative din Budapesta, toată darea progresivă a venitelor episcopale, atât de exagerate de fantazia prea aprinsă a unora, abia trece peste suma de 3000 cor.

Ruperea relațiilor diplomatice dintre Germania și Portugalia. Ziarele din Lissabona anunță, că ruperea legăturilor diplomatice dintre Germania și Portugalia e iminentă. Germanii își scot banii depuși la băncile din Portugalia și multe familii germane au părăsit Portugalia. Motivul acestor încordări e, că guvernul portugez a luat dispoziții referitor la deținerea vaselor germane de comerț.

Guvernul german a adresat guvernului din Portugalia un ultimatum, în care pretinde ca în decurs de 48 ore să elibereze vasele germane deținute.

Concurse. La stațiunea de capelan în Ceanul-mare (protop. Turdei), devenită vacantă prin promovarea On. Emil Masca, se deschide concurs cu termenul de 30 Martie a. c.

— Cu datul de 30 Martie a. c. se deschide concurs pentru următoarele stațiuni doctore: Comuna Șeușa-de-Murăș (distr. protop. Sebeș), Vaidacuta (distr. protop. Murăș).

Vărsat negru în Turda. În Turda șase persoane s'au îmbolnăvit de vărsat negru. Autoritățile au luat de urgență toate dispozițiile pentru împedecarea acestei epidemii.

Bolnavii de vărsat negru au fost duși în spitalele pentru morbuuri contagioase, locuințele lor au fost desinfecțiate. Toate instituturile de învățământ sunt închise.

† Iosif Colceriu. În 14 Februarie a trecut la cele eterne un vrednic preot al generației, ce se duce: Ștefan Colceriu. Adormitul în Domnul, fost coleg de studii cu regretatul preposit Ioan M. Moldovanu și cu actualul preposit Rev. Simeon Pop Mateiu, a servit la altarul Domnului cu cinste și devotament timp de 55 ani. Prin anii 1862—1882 a fost denumit de protopop al tractului Arieș, fiind cea mai iubită persoană, la care credincioșii cu inimi deschise se adresau pentru a-i cere sfaturile, ce nici când nu întârziu. Regretatul decedat și-a dat concursul la toate mișcările culturale ale neamului nostru, în el biserica și neamul pierd un viguros luptător. Ca protopop în retragere, restul zilelor sale le-a petrecut în Aiud lângă fiul său Ștefan, funcționar la perceptorat, unde și-a dat obștescul sfârșit. Imormântarea a fost servită de Preaon. Domn protopop al Aiudului, Ioan Maior cu asistenta preoțimii din jur.

Rândurile aceste se servească în loc de necrolog, căci decedatul protopop emerit Ștefan Colceriu, luând în considerare greul vieții, a renunțat ca moartea lui să fie aduse la cunoștința prietenilor și cunoșcuților prin necroloage.

În ceasul morții a dorit să i-se facă înmormântare după datina străbună, modestă, lipsită de pompă, după cum i-a fost și viața.

Necrolog. † Atanasie Tămaș, teolog c. l. după un morb greu, la 28 Februarie a. c. în etate de 18 ani, provăzuteu sf. Sacramente a adormit în Domnul.

Rămășițele pământești ale scumpului defunct s'au astrucat în 1 Martie a. c. după rital bisericii gr. cat. în cimiteriul gr. cat. din Popești

Odihnească în pace!

Posta Redacțiunii.

Mai multora. Chestia orfelinatalui din Blaj și atitudinea »Românului« din Arad încă nu e terminată. Așteptăm sfârșitul demersurilor comitetului executiv, ca să putem fi lămuriți definitiv. Vom vedea atunci, dacă la »Românul« poruncește d. Goldiș ori partidul național și dacă e organ național ori organul ofical al bisericii neunite?

I. în B. Domnii respectivi sunt în rătăcire. Contribuirile la orfelinatul din Blaj trebuie făcute în stil mare. Ceice cred, că »crișărește« se poate ajunge la rezultat, sunt în mare rătăcire. Cei mari au dat pildă destul de frumoasă, Dta n'ai decât să urmezi! Subt 500 cor. numai din motive mari să contribuie, parohiile, iar a Dtale de 1000 familii cel puțin 5000. Calculul privitor la preoțiatorește cam tot aceste proporții. Celce nu le-a ținut va trebui să revină. E primul prilej când biserica noastră cere jertfe adevărate și nu pomană. Airez jertfele aceste se cer an de an, la noi acum s'au introdus mai întâi. Trebuie să ne dovedim vrednici de o cauză atât de mare.

Contribuirile pentru orfelinatul din Blaj, rugăm să se trimită: *Administrației centrale capitulare Balássfalka—Blaj.* Cvitarea ofertelor o face comitetul executiv în organele de publicitate.

Proprietar, editor și Redactor responsabil:
Ioan Suciu.